

بررسی مولفه های روانشناختی تاثیر محیط بر تربیت کودک و نوجوان از دیدگاه

سعدی

احسان خلیلی

دکتری تخصصی روانشناسی تربیتی، گروه ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، ایران،

عبدالوحید داودی

استاد دانشگاه، گروه ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، ایران،

چکیده

سعدی شاعری اجتماعی و همدرد و همدل با انسان هاست، همه افراد را گرمی داشته و به شفقت فرا می خواند و خودبینی و خودپرستی در نظر او مردود است. سعدی به گواهی آثارش به ویژه بوستان و گلستان، بیش از اغلب شاعران و سخن روایان خاور زمین در بند تعلیم و تربیت افراد بوده و نظریات تربیتی و اخلاقی خود را به وجهی پی گیر و جدی و در عین حال روشن و رسا بیان کرده است. او حتی از بیان دیدگاه های تربیتی برای کودکان و نوجوانان نیز غافل نشده است. به طوری که مسائل بنیادی تدبیر فرزندان مورد توجه جدی اوست و در سخنان وی می توان روش تعلیم و تربیت، آموزش مسائل نظری و عملی و انتخاب همنشین مناسب را به روشنی بازشناخت. در این نوشتار با توجه به گستردگی نظریات سعدی در این باب، تنها چکیده ای از سخنان این معلم اخلاق و عواملی که در آموزش و پرورش بهتر موثر است، بیان می شود. این پژوهش، به تبیین نقش محیط در تربیت انسان از دیدگاه سعدی پرداخته است. منظور ما از محیط یک منطقه ی جغرافیایی خاص نیست. محیط به مجموعه عواملی گفته می شود که فرد در آن فضا تاثیراتی را دریافت می کند و ممکن است که این تاثیرات، مثبت یا منفی باشد. همچنین، در نوشتار پیش رو سعی گردیده برخی جوانب دیدگاه شیخ اجل درباره تعلیم و تربیت شامل توارث، نقش اختلافات فردی، تاثیر کسب علم و دانش در رفتار، زمان یادگیری، افزایش اعتماد به نفس، نقش تنبیه و تشویق در تغییر رفتار، نقش پذیری، و همچنین تاثیر زمان در یادگیری در کودکان و نوجوانان هر چند مختصر و کوتاه مورد بررسی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: سعدی، تعلیم و تربیت، یادگیری، محیط.